ԲՄԿ ՊՈՒՀ ՌՈՒՍ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ (ՍԼԱՎՈՆԱԿԱՆ)
ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Հաստատում եմ՝

Իրավունքի և
քաղաքականության
Ինստիտուտի տնօրեն
Մ.Ա. Քայաշյան

"12" հոկտեմբերի 2022 թ.

Ինստիտուտ՝ Իրավունքի և քաղաքականության
Ամբիոն՝ Քրեական իրավունքի և քրեական դատավարության իրավունքի

Հեղինակ՝ Զոհրաբյան Ն. Յու.

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Դասընթաց՝ Քրեական դատավարության գիտության արդի հիմնախնդիրները

Մագիստրոսական ծրագիր՝ 042802.03.7 Կրիմինալիստիկա

Դասիչ մասնագիտություն՝ 042802.00.7 Իրավական ուսումնասիրություններ

ԵՐԵՎԱՆ

1. Ներածություն.

Վերջին տարիների ընթացքում քրեական դատավարության գործող օրենսգրքում իրականացված փոփոխությունները մի կողմից ունեցան դրական ազդեցություն մարդու իրավունքների պաշտպանության համատեքստում, իսկ մյուս կողմից հանգեցրեցին դատավարական ինստիտուտների և առանձին դրույթների ներքին հակասության: Նման իրավիճակ առկա է նաև արտասահմանյան երկրների քրեադատավարական օրենսդրություններում, ինչը պայմանավորված է նրանով, որ շատ հաճախ օրենսդիրը հաշվի չի առնում իրավաբան գիտնականների կարծիքները:

ՀՀ-ում իրականացվող իրավական բարեփոխումներից բացի, քրեադատավարական իրավահարաբերությունների դինամիկ զարգացման վրա զգալի ազդեցություն են ունեցել Վճռաբեկ դատարանի նախադեպային որոշումները, որոնք առանձնակի կարևորությամբ իմաստավորել և ապահովել են միատեսակ կիրառություն իրավակիրառ պրակտիկայում:

Քրեական դատավարության նոր օրենսգիրքը բավականին առաջադիմական է, դրանում ներառված են մի շարք նոր քրեադատավարական ինստիտուտներ, քրեադատավարական իրավահարաբերությունների կարգավորման նոր մեխանզիմներ, որոնք սկզբնական շրջանում կարող են դժվարություններ ստեղծել իրավակիրառողների համար: Տվյալ պարագայում, քրեական դատավարության գիտության դերն էլ ավելի է ընդգծվում և կարևորվում, քանի որ անհրաժեշտ է տալ գիտական հիմնավորումներ և բացատրություններ մի շարք քրեադատավարական կարգավորման նոր մեխանիզմների վերաբերյալ:

Մասնավորապես Նախագծով նախատեսվել է.

- վերացնել քրեական գործի հարուցման (նյութերի նախապատրաստման) փուլը. այն ներառել նախաքննության՝ որպես մինչդատական վարույթի իրականացման միակ եղանակի բովանդակության մեջ,
- փոխել «հետաքննություն» և «նախաքննություն» հասկացությունների քրեադատավարական հարաբերակցությունը, օպերատիվ-հետախուզական

գործունեությունն ինկորպորացնել քրեական դատավարության օրենսգիրք՝ այն նույնացնելով հետաքննության հետ,

- պաշտպանության կողմին վերապահել ապացույցներ ներկայացնելու իրավունք՝ մինչդատական վարույթում փաստաթղթեր և առարկաներ, իսկ դատարանում հետազոտման ենթակա ապացույցների ցանկ ներկայացնելու ձևով,
- հստակեցնել հարկադրանքի միջոցների, ներառյալ՝ ձերբակալման և կալանքի կիրառման նպատակը, հիմքերը և ընթացակարգերը, ընդլայնել և օպտիմալացնել խափանման միջոցների շրջանակը,
- դատական վերահսկողությունը տարածել բնակարանում կատարվող բոլոր քննչական գործողությունների, ինչպես նաև գույքի արգելադրման վրա, հստակեցնել մինչդատական վարույթում դատական պաշտպանության սահմանները,
- դատավարական հիմնական ժամկետների հաշվարկի և խափանման միջոցների կիրառման համար որպես նախապայման սահմանել հսկող դատախազի կողմից անձի նկատմամբ քրեական հետապնդում հարուցելը,
- սահմանել ռեաբիլիտացիայի ինստիտուտ, նախատեսել տվյալ քրեական վարույթի շրջանակներում արդարացվածի կրած վնասների հատուցման հնարավորություն,
- վերացնել դատական ակտերի կատարումը՝ որպես քրեական վարույթի փուլ:

Նմանատիպ հարցերի քննարկմանն է կոչված սույն դասընթացը, որի յուրացման համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել դասընթացին վերաբերող պարտադիր և լրացուցիչ գրականությունը:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին հիմնարար մակարդակով ծանոթացնել քրեական դատավարության գիտության արդի հիմնախնդիրների հետ, ինչպես նաև նպաստել ուսանողների մոտ առանձին քրեադատավարական ինստիտուտների վերաբերյալ խորացված գիտելիքներ ունենալուն:

Կրթական դասընթացի հիմնական խնդիրն է ուսանողներին ծանոթացնել քրեական դատավարության գիտության արդի հիմնախնդիրներին:

2.1. Կրթական վերջնարդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողները **պետք է.**

Իմանան՝

- ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի և ՀՀ Սահմանադրական դատարանի որոշումներում տեղ գտած իրավական արժեքավոր դիրքորոշումները, ինչպես նաև քրեական դատավարության գիտության առջև ծառացած հիմնախնդիրները և դրանց լուծման հեռանկարները;

Կարողանան՝

- առաջ քաշել քրեադատավարական գիտության կոնկրետ հիմնահարցերի լուծմանն ուղղված առաջարկներ;

Ունակ լինեն՝

- գիտական ուսումնասիրություն իրականացնել քրեական դատավարության նոր օրենսգրքի և քրեական դատավարության գիտության մեջ առկա հակասությունների վերաբերյալ:

2.2. Դասընթացի աշխատատարության բաշխումն ըստ ուսումնական աշխատանքի տեսակների (ակադեմիական ժամերով)

Ուսումնական աշխատանքների տեսակները	Ամբողջը, ակ. ժամ.	Բաշխում ըստ կիսամյակների					
		1 Կիս.	2 Կիս.	3 Կիս.	4 կիս.	5 Կիս.	6 Կիս.
1	2	3	4	5	6	7	8
1.Ըստ կիսամյակի ընդհանուր դասընթացի ուսուցման ծանրաբեռնվածությունը	**144**	**144**					
1.1. Լսարանային պարապմունքներ:	**36**	**36**					
1.1.1.Դասախոսություններ	**18**	**18**					
1.1.2.Սեմինարներ	**18**	**18**					
1.2. Ինքնուրույն աշխատանք	**108**	**108**					

Ամփոփիչ ստուգում (քննություն, ստուգարք)	**Քննություն**	**Քննություն**					

2.3. Դասընթացի թեմատիկ պլան

Դասընթացի բաժինները և թեմաները	**Ընդհանուր (ակ. ժամ)**	**Դասախոսություններ (ակ. ժամ)**	**Սեմինար (ակ. ժամ)**	**Պարապմունքների այլ տեսակներ (ակ. ժամ)**
Բաժին 1. Քրեական դատավարության գիտության ընդհանուր հիմնախնդիրները	**50**	**6**	**6**	**38**
Թեմա 1.1. Քրեական վարույթի սկզբունքները	**16**	**2**	**2**	**12**
Թեմա 1.2. Ապացույցների հիմնական տեսությունները	**16**	**2**	**2**	**12**
Թեմա 1.3. Դատավարական հարկադրանքի միջոցները	**18**	**2**	**2**	**14**
Բաժին 2. Քրեական դատավարության գիտության հատուկ հիմնախնդիրները	**94**	**12**	**12**	**70**
Թեմա 2.1. Մինչդատական վարույթի նկատմամբ դատական վերահսկողությունը	**18**	**2**	**2**	**14**
Թեմա 2.2. Գաղտնիության պահպանումը քրեական դատավարությունում	**18**	**2**	**2**	**14**
Թեմա 2.3. In Absentia դատավարության իրականացումը	**18**	**2**	**2**	**14**
Թեմա 2.4. Համագործակցության վարույթի հեռանկարները քրեական դատավարությունում	**18**	**2**	**2**	**14**
Թեմա 2.5. ՄԻԵԴ իրավական դիրքորոշումները քրեադատավարական գիտության զարգացման համատեքստում	**22**	**4**	**4**	**14**
Ընդամենը	**144**	**18**	**18**	**108**

3.Դասընթացի բաժինները և թեմաները

Բաժին 1. Քրեական դատավարության գիտության ընդհանուր հիմնախնդիրները:

Թեմա 1.1. Քրեական վարույթի սկզբունքները

- Քրեական դատավարության սկզբունքների նորմատիվության սահմանները:
- Սկզբունքների նշանակությունը:

Թեմա 1.2. Ապացույցների հիմնական տեսությունները

- Ձևական ապացույցների տեսություն (théorie des preuves légales):
- Ապացույցների անգլոսաքսոնյան տեսություն:
- Ներքին համոզմունք (intime conviction):
- ՄԻԵԴ նախադեպային իրավունքում օգտագործվող տեսությունները:

Թեմա 1.3. Դատավարական հարկադրանքի միջոցները

- Դատավարական հարկադրանքի միջոցների ընդհանուր բնութագիրը:
- Խափանման միջոցների համակարգը քրեադատավարական փոփոխությունների լույսի ներքո:
- Գրավը որպես ինքնուրույն խափանման միջոց:
- Տնային կալանքի ներդրման հեռանկարները:

Բաժին 2. Քրեական դատավարության գիտության հատուկ հիմնախնդիրները.

Թեմա 2.1. Մինչդատական վարույթի նկատմամբ դատական վերահսկողությունը

- Մինչդատական վարույթի նկատմամբ նախնական դատական վերահսկողության հիմնախնդիրները:
- Մինչդատական վարույթի նկատմամբ հետագա դատական վերահսկողության սահմանները:

Թեմա 2.2. Գաղտնիության պահպանումը քրեական դատավարությունում

- Օրենքով պահպանվող գաղտնիքների ստացման դատավարական կարգը:
- Օրենքով պահպանվող գաղտնիքների սահմանման անհրաժեշտությունը:
- Դռնփակ դատական նիստ անցկացնելու անհրաժեշտությունը և ՄԻԵԴ նախադեպային իրավունքը:

Թեմա 2.3. In Absentia դատավարության իրականացումը

- Հեռակա դատական քննության կիրառման հիմքերը:
- Հեռակա դատական քննություն կիրառելու մասին միջնորդության ներկայացումը և լուծումը:
- Հեռակա դատական քննության արդյունքում կայացված գործն ըստ էության լուծող դատական ակտի բողոքարկումը:

Թեմա 2.4. Համագործակցության վարույթի հեռանկարները քրեական դատավարությունում

- Համագործակցության վարույթի նպատակը և կիրառելու հիմքը:
- Համագործակցության միջնորդության լուծումը:
- Համագործակցության վարույթով իրականացվող նախաքննությունը:
- Համագործակցության վարույթով դատաքննությունը հատուկ կարգով անցկացնելու հիմքը և պայմանները:

Թեմա 2.4. ՄԻԵԴ իրավական դիրքորոշումները քրեադատավարական գիտության զարգացման համատեքստում

- Քրեադատավարական և կոնվենցիոն իմաստով փաստը և ապացույցը (la notion des preuves):
- Զենքերի հավասարության սկզբունքը (the principle of equality of arms):
- Անձանց մասնավոր կյանքին միջամտելու չափանիշները:

4. Տեսական բլոկ

Գրականության ցանկ (պարտադիր և լրացուցիչ)

Պարտադիր գրականություն

1. Evidence and proofs from the perspective of the European Court of Human Rights https://www.ejtn.eu/Documents/Themis/Written%20paper%20Italie/Themis%20written%20paper%20Romania%202.pdf:

2. The case law of the European court of human rights on evidentiary standards in criminal proceedings https://rm.coe.int/council-of-europe-georgia-european-court-of-human-rights-case-study-ev/16807823c3:
3. ՀՀ քրեական դատավարություն. Մաս 1/ Գիտական խմբագիր Ա. Ղամբարյան, Երևան, 2016:
4. Курс уголовного процесса / Под ред. д.ю.н., проф. Л.В. Головко. - 2-е изд., испр. - М.: Статут, 2017.
5. http://www.consultant.ru/edu/student/download_books/book/golovko_kurs_ugolovnogo_processa/

Լրացուցիչ գրականություն

Իրավական փաստաթղթեր

1. Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների մասին Եվրոպական կոնվենցիա, 1950թ.-ի նոյեմբերի 4
2. Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագիր, 1948թ.-ի դեկտեմբերի 10
3. ՀՀ քրեական օրենսգիրք
4. ՀՀ օրենքը «Զենքի մասին», ընդունված է Ազգային Ժողովի կողմից 3 հուլիսի 1998 թ.
5. ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգիրք, ընդունվել է Ազգային Ժողովի կողմից *1 հուլիսի 1998 թ.*
6. ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգիրք, ընդունվել է Ազգային Ժողովի կողմից 30.06.2021 *թ.*

Գրականություն (ձեռնարկներ և ընթերցանության նյութեր)

1. Արդարադատության մատչելիության հիմնախնդիրները Հայաստանի Հանրապետությունում (գիտագործնական վերլուծություն)/ Խմբագիր Դ. Ավետիսյան, Վ. Ենգիբարյան. Երևան, 2013:
2. Թումասյան Դ., Յորդաշ Ռ. Խոցելի տուժողների/ վկաների և կասկածյալների մասնակցությամբ իրականացվող քննությունը: Երևան, 2017:
3. ՀՀ քրեական դատավարություն. Մաս 1/ Գիտական խմբագիր Ա. Ղամբարյան, Երևան, 2016:
4. Вышинский А.Я. Теория судебных доказательств в советском праве. М., 1941.
5. Барыгина А. А. Доказывание в уголовном процессе. Оценка отдельных видов доказательств. Учебное пособие для вузов. — М.: Юрайт, 2019. 277 с.

6. Безлепкин Б. Т. Уголовный процесс в вопросах и ответах. Учебное пособие. — М.: Проспект, 2020. 304 с.
7. Безлепкин Б.Т. Комментарий к Уголовно-процессуальному кодексу Российской Федерации (постатейный). 14-е изд., перераб. и доп. М.: Проспект, 2017. 608 с.
8. Безлепкин Б.Т. Уголовный процесс в вопросах и ответах: учебное пособие. 9-е изд., перераб. и доп. М.: Проспект, 2018. 304 с.
9. Божьев В. П.,Гаврилов Б. Я. Уголовный процесс. Учебник для академического бакалавриата. — М.: Юрайт, 2019. 490 с.
10. Головко Л. В. Курс уголовного процесса. — М.: Статут, 2017. 1280 с.
11. Гриненко А. В. Уголовный процесс. Учебник и практикум. — М.: Юрайт, 2020. 308 с.
12. Зуев Ю.Г. Уголовное судопроизводство с участием присяжных заседателей: курс лекций. Москва: Проспект, 2018. 168 с.
13. Манова Н. С.,Францифоров Ю. В. Уголовный процесс. Учебное пособие. — М.: Юрайт, 2020. 244 с.
14. Основы уголовного судопроизводства: учебник для бакалавров / М.В. Бубчикова, В.А. Давыдов, В.В. Ершов и др.; под ред. В.А. Давыдова, В.В. Ершова. М.: РГУП, 2017. 444 с.
15. Скурко Е. В. Состязательный процесс. — М.: Юридический Центр, 2018. 66 с.
16. Тарасов А. А. Эксперт и специалист в уголовном процессе России. — М.: Проспект, 2019. 128 с.
17. Уголовный процесс. Учебник. / под ред. Булатов Б. Б., Баранов А. М. — М.: Юрайт, 2020. 568 с.
18. Уголовный процесс. Учебник. В 2 частях. Часть 2. / под ред. Булатов Б. Б., Баранов А. М. — М.: Юрайт, 2017. 352 с.
19. Угольникова Н. В. Уголовный процесс. Учебное пособие. — М.: Инфра-М, РИОР, 2016. 182 с.
20. Устинова А.В. Уголовный процесс в вопросах и ответах. Учебное пособие. — М.: Проспект, 2020. 128 с.
21. Францифоров Ю. В. Манова Н. С., Уголовный процесс. Учебник и практикум. — М.: Юрайт, 2020. 422 с.

22. Шаталов А.С., Крымов А.А. Уголовный процесс. Практикум. — М.: Проспект, 2020. 320 с.

Ինտերնետ աղբյուրներ

1. www.echr.coe.int
2. www.coe.am
3. http://www.state.gov/documents/organization/236708.pdf
4. http://www.osce.org/yerevan/84022
5. https://www.arlis.am/
6. http://www.irtek.am
7. https://www.theadvocatesgateway.org/toolkits

ՄԻԵԴ-ի դատական պրակտիկա

1. Ա-ն (A-ն) ընդդեմ Խորվաթիայի (դատավճիռը 14 հոկտեմբեր 2010թ.)
2. Աբդեննասեր Նաիտ-Լիմանն (Nait-Limann)ընդդեմ
3. Շվեյցարիայի (դատավճիռը 15 մարտի 2018թ.)
4. Ակելիենեն (Akelene) ընդդեմ Լիտվայի (դատավճիռը 16 հոկտեմբեր 2018թ.)
5. Այդինն (Aydin-ն) ընդդեմ Թուրքիայի (դատավճիռը 25 սեպտեմբեր 1997թ.)
6. Բավթարն (Baytar-ն) ընդդեմ Թուրքիայի (դատավճիռը 14 հոկտեմբեր 2014)
7. Բիքասն (Bikas) ընդդեմ Գերմանիայի (դատավճիռը 25 հունվար 2018թ.)
8. Բլոխինն (Blokhin-ն) ընդդեմ Ռուսաստանի (դատավճիռը 14 նոյեմբեր 2013թ.)
9. ԳՌՀ Ստիֆթանգ Գեգենն (Stiftan Gegen) ընդդեմ Շվեյցարիայի (դատավճիռը 9 հունվար 2018թ.)
10. Դորդևիցն (Dordevic) ընդդեմ Խորվաթիայի (դատավճիռ 24 հուլիս 2012թ.)
11. Դուրսոնն (Doorson-ն) ընդդեմ Նիդեռլանդների (դատավճիռը 25 մարտ 1996թ.)
12. Զոնթուլն (Zontul-ն) ընդդեմ Հունաստանի (դատավճիռը 17 հունվար 2012թ.)
13. Իքս-ն (X-ն) ընդդեմ Թուրքիայի (դատավճիռը 9 հոկտեմբեր 2012թ.)
14. Լակատոսովան և Լակատոսն (Lakatosova and Lakatos) ընդդեմ Սլովակիայի (դատավճիռը 11 դեկտեմբեր 2018թ.)
15. Լ.Կ.Բ.-ն (L.C.B-ն) ընդդեմ Միացյալ Թագավորության (դատավճիռը 9 հունիս 1998թ.)

16. Լոզովն (Lozov) ընդդեմ Ռուսաստանի (դատավճիռը 24 ապրիլ
17. 2018թ.)
18. Կաբողլուն և Օրանն (Kaboghlu and Oran) ընդդեմ Թուրքիայի (դատավճիռը 30 հոկտեմբեր 2018թ.)
19. Կյուտինն (Kiyutin-ն) ընդդեմ Ռուսաստանի (դատավճիռը 10 մարտ 2011թ.)
20. Հալիլովիցն (Halilovic-ն) ընդդեմ Բոսնիա-Հերցոգովինայի (դատավճիռը 24 նոյեմբեր 2009թ.)
21. Հովհաննիսյանն (Hovhannisyan) ընդդեմ Հայաստանի (դատավճիռը 19 հուլիս 2018թ.)
22. Մ.Կ.-ն (M.C.-ն) ընդդեմ Բուլղարիայի (դատավճիռը' 4 դեկտեմբեր 2003թ.)
23. Մենեշևան (Menesheva-ն) ընդդեմ Ռուսաստանի (դատավճիռը 9 մարտ 2006թ.)
24. Մունյազն (Munjaz-ն) ընդդեմ Միացյալ Թագավորության (դատավճիռը 17 հուլիս 2012թ.)
25. Պ.-ն և Ս.-ն (P and S) ընդդեմ Լեհաստանի (դատավճիռ 30 հունվար 2012թ.)
26. Պլոնկան (Plonka-ն) ընդդեմ Լեհաստանի (դատավճիռը 31 մարտ 2009թ.)
27. Ռենոլդն (Renolde-ն) ընդդեմ Ֆրանսիայի (դատավճիռը 16 հոկտեմբեր 2008թ.)
28. Ռուպան (Rupa-ն) ընդդեմ Ռումինիայի (դատավճիռը 16 դեկտեմբեր 2008թ.)
29. Սաուդն (Saoud-ն) ընդդեմ Ֆրանսիայի (դատավճիռը 9 հոկտեմբեր 2007թ.)
30. Սելամին և ուրիշներն (Selamin and others) ընդդեմ նախկին Հարավսլավիայի Մակեդոնիայի Հանրապետության (դատավճիռը 1 մարտ 2018թ.)
31. Վեներսկին (Wenerski-ն) ընդդեմ Լեհաստանի (դատավճիռը 20 հունվար 2009թ.)
32. Տ.Ն.-ն (S.N.-ն) ընդդեմ Շվեդիայի (դատավճիռը 2 հուլիս 2002թ.)
33. Տ.-ն (T.-ն) ընդդեմ Միացյալ Թագավորության (դատավճիռը 16 դեկտեմբեր 1999թ.)
34. Օփուզն (Opuz-ն) ընդդեմ Թուրքիայի (դատավճիռը 9 հունիս 2009թ.) և այլն:

5. Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները:

Խմբային քննարկում. Նպատակը՝ մտքերի փոխանակում կոնկրետ առաջադրված իրավական հարցերի և խնդիրների վերաբերյալ: Գնահատման չափանիշները՝ տեսական պատրաստվածություն, հղումներ հեղինակներին, սեփական կարծիքի հիմնավոր և տրամաբանական փաստարկվածություն, ակադեմիական ակտիվություն, բարեկիրթ վերաբերմունք խմբի անդամների հետ:

Ելույթներ ըստ թեմայի. Նպատակը՝ թեմայի կամ հարցի խորացված ուսումնասիրում: Գնահատման չափանիշները՝ պլանի առկայություն, օգտագործված գրականության ցանկ, հղումների ճշգրտությունը, պատճառաբանվածություն:

Թեստավորում. Նպատակը՝ ստուգել ուսանողների գիտելիքները:

Վերջնական քննություն. Նպատակը՝ ստուգել և գնահատել ուսանողների գիտելիքները:

6. Պրակտիկ բլոկ

Սեմինար և պրակտիկ պարապմունքների պլան:

Պարապմունքի տեսակ – տրամաբանական հարցերի և խնդիրների լուծում:

Ստուգման ձևը: բանավոր հարցում:

Թեմա 1.1. Քրեական վարույթի սկզբունքները:

Հարցեր քննարկման համար:

1. Հանրայնության սկզբունքը:
2. Սկզբունքների այլընտրանքությունը:

Թեմա 1.2. Ապացույցների հիմնական տեսությունները

Հարցեր քննարկման համար:

1. Ձևական ապացույցների տեսություն (théorie des preuves légales)
2. Ապացույցների անգլոսաքսոնյան տեսություն
3. Ներքին համոզմունք (intime conviction)
4. ՄԻԵԴ նախադեպային իրավունքում օգտագործվող տեսությունները:

Թեմա 1.3. Դատավարական հարկադրանքի միջոցները

1. Դատավարական հարկադրանքի միջոցների ընդհանուր բնութագիրը
2. Խափանման միջոցների համակարգը քրեադատավարական փոփոխությունների լույսի ներքո
3. Գրավը որպես ինքնուրույն խափանման միջոց
4. Տնային կալանքի ներդրման հեռանկարները:

Թեմա 2.1. Մինչդատական վարույթի նկատմամբ դատական վերահսկողությունը

1. Մինչդատական վարույթի նկատմամբ նախնական դատական վերահսկողության հիմնախնդիրները
2. Մինչդատական վարույթի նկատմամբ հետագա դատական վերահսկողության սահմանները:

Թեմա 2.2. Գաղտնիության պահպանումը քրեական դատավարությունում

Հարցեր քննարկման համար:

1. Օրենքով պահպանվող գաղտնիքների ստացման դատավարական կարգը:
2. Օրենքով պահպանվող գաղտնիքների սահմանման անհրաժեշտությունը:
3. Դռնփակ դատական նիստ անցկացնելու անհրաժեշտությունը և ՄԻԵԴ նախադեպային իրավունքը:

Թեմա 2.3. In Absentia դատավարության իրականացումը

1. Հեռակա դատական քննության կիրառման հիմքերը
2. Հեռակա դատական քննություն կիրառելու մասին միջնորդության ներկայացումը և լուծումը
3. Հեռակա դատական քննության արդյունքում կայացված գործն ըստ էության լուծող դատական ակտի բողոքարկումը:

Թեմա 2.4. Համագործակցության վարույթի հեռանկարները քրեական դատավարությունում

1.Համագործակցության վարույթի նպատակը և կիրառելու հիմքը

2.Համագործակցության միջնորդության լուծումը

3.Համագործակցության վարույթով իրականացվող նախաքննությունը

4.Համագործակցության վարույթով դատաքննությունը հատուկ կարգով անցկացնելու հիմքը և պայմանները:

Թեմա 2.5. ՄԻԵԴ իրավական դիրքորոշումները քրեադատավարական գիտության զարգացման համատեքստում

1. Քրեադատավարական և կոնվենցիոն իմաստով փաստը և ապացույցը (la notion des preuves):
2. Զենքերի հավասարության սկզբունքը (the principle of equality of arms):
3. Անձանց մասնավոր կյանքին միջամտելու չափանիշները:

Մագիստրոսական թեզի թեմաների հնարավոր ցանկ:

1. Հետաքննության մարմնի կողմից քրեական հետապնդում իրականացնելը:
2. Մեղադրյալի կամարտահայտումը քրեական դատավարության հասկացությունների և սկզբունքների համատեքստում:
3. Մինչդատական վարույթի գաղտնիության սահմանները:
4. Օպերատիվ հետախուզական գործունեության և քրեական դատավարության հարաբերակցությունը:

7. Մեթոդական բլոկ

Ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդական ապահովումը:

Ուսուցման մեթոդները դրանք դասախոսի և ուսանողների համատեղ գործունեության միջոցներ են՝ ուղղված կրթական նպատակների ձեռքբերմանը:

Ուսուցման մեթոդներն իրենց մեջ ներառում են դասավանդման, ուսումնառության և գնահատման մեթոդներ:

Դասավանդման մեթոդներն այն մեթոդներն են, որոնց օգնությամբ հաղորդվում են գիտելիքներ, ձևավորվում են կարողություններ և հմտություններ: Ուսումնառության մեթոդների օգնությամբ ուսումնառողները ձեռք են բերվում անհրաժեշտ գիտելիքներ, ձևավորվում են կարողություններ և հմտություններ:

Գնահատման մեթոդները միտված են արժանահավատ կերպով ուսանողների կողմից կրթական վերջնարդյունքների ձեռքբերման չափմանը:

Այս մեթոդները փոխկապված են և շատ դեպքերում դասավանդման մեթոդը կարող է հանդես գալ որպես ուսումնառության մեթոդ կամ նաև գնահատման մեթոդ:

Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները պետք է.

- լավագույնս նպաստեն կրթական վերջնարդյունքների ձևակերպված գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձեռքբերմանը ուսանողների կողմից,
- կիրառվեն ուսանողների գիտելիքների և ընդունակությունների տարբեր մակարդակներում,
- լինեն բազմատեսակ,
- խրախուսեն ուսանողների ակտիվությունը լսարանում, ինքնուրույնությունը և տրամադրեն խմբային աշխատանքի հնարավորություններ, ըստ անհրաժեշտության,
- համապատասխանեն ուսուցման նպատակներին,
- ավելի արդյունավետ բացահայտեն նյութի բովանդակությունը,
- ուսանողների և դասախոսների հաղորդակցման, փոխհարաբերությունների ոճերը լինեն արդյունավետ,
- համապատասխանեն նյութատեխնիկական բազայի հնարավորություններին, դասախոսների մասնագիտական կարողություններին և թեմային հատկացված ժամաքանակին:

Ժամանակակից դիդակտիկայում գոյություն ունեն մեթոդների տարբեր դասակարգումներ: Վերջին ժամանակներում դասավանդման կարևոր պահանջներից է ուսանողների ակտիվության ու մասնակցության ապահովումը ուսուցման գործընթացում: